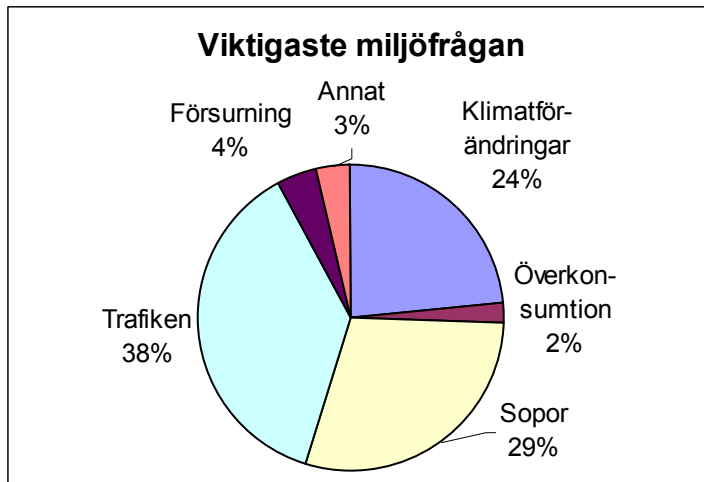

Sammanställning av energienkäten, Fjälkinge skola

Annat:
Växthuseffekten
Miljön i skolan
Elpriser

Klimatförändringar

Förbränning av främst fossila bränslen (bensin, olja) medför en ökad mängd koldioxid i atmosfären vilket leder till en uppvärmning (växthuseffekten) av jorden och stora klimatförändringar som följd. Vissa områden kommer att få torrare klimat och andra mer regn. Ett flertal länder som är lågt liggande kommer att översvämmas och de som redan nu har ont om vatten kommer att få det torrare. Vi kommer att få ett stort antal miljöflyktingar. Här i Skåne kommer troligen vintern bli ett minne blott, trots årets kalla vinter. Vi kommer få kraftigare oväder vilket gör att Kristianstad måste vallas in för flera 100-tals miljoner.

Överkonsumtion

Dagens ekonomi bygger tyvärr på att vi måste konsumera en massa prylar som vi i många fall inte behöver. Att producera dessa kräver råvaror och energi som i sin tur leder till utsläpp som ger bla klimatförändringar och sopor.

Sopor

Överkonsumtionen leder till ökad mängd sopor. Bästa sättet att minska sopberget är att förutom konsumera mindre att sortera soporna. Många sopor innehåller även miljögifter som läcker ut till omgivande sjöar och hav.

Trafiken

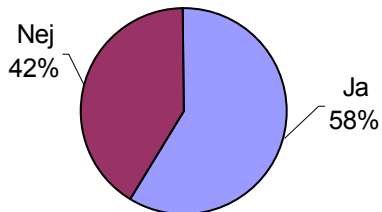
Trafiken leder till ökade utsläpp av växthusgasen koldioxid och de försurande gaserna kväveoxider. Genom att välja en bil som kan köra på metanol, biogas, RME (rapsoolja) eller något annat biobränsle minskar man mängden växthusgaser. Kväveoxiderna tas till viss del bort av katalysatorn.

Försurning

Tidigare var det utsläppen av svavel till luften som bidrog till att skogar och sjöar försurades. Tack vare renare bränsle har svavelutsläppen minskat. Nu är det kväveoxiderna från biltrafiken som står för den störts delen av försurningen.

Vet du vad växthuseffekten är?

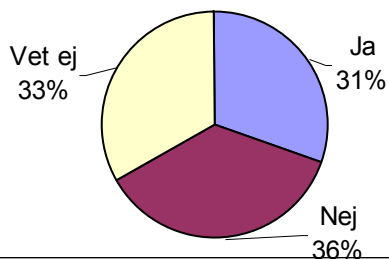
Kommentar: Begreppet växthuseffekten är komplext och svårt att förstå för elever. Även många vuxna har svårt att förstå vad det innebär.

Vill ni läsa mer finns bra information på följande länkar:

<http://www.snf.se/verksamhet/klimat/vaxthuseffekten.htm>
<http://naturvard.server56-web.wineasy.se/dec25WhatIsGlobalWarming.asp>

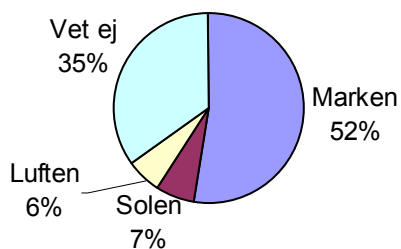
Känner du oro inför framtida klimatförändringar

Kommentar: Det kan vara svårt för eleverna att känna oro inför framtida klimatförändringar när scenariona är olika mellan olika vetenskapliga institut. Eftersom förändringarna kommer smygande är det inte så lätt att se vad som är orsak och verkan.

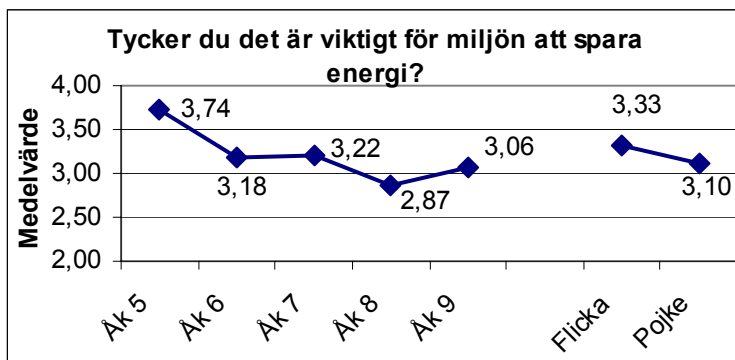

Varifrån kommer energin som finns i ved och olja?

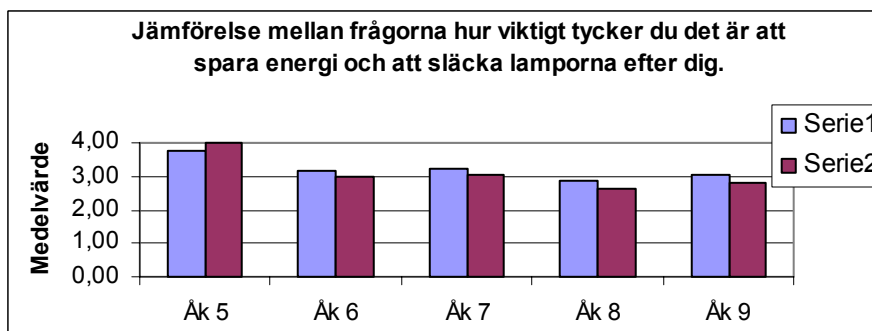
Kommentar: Energi kommer ifrån solen. Med hjälp av fotosyntesen i de gröna växterna fångas solljuset upp lagras i forma av socker. Energin som finns i sockret används sen till att göra andra sorters ämnen, fett, proteiner mfl.

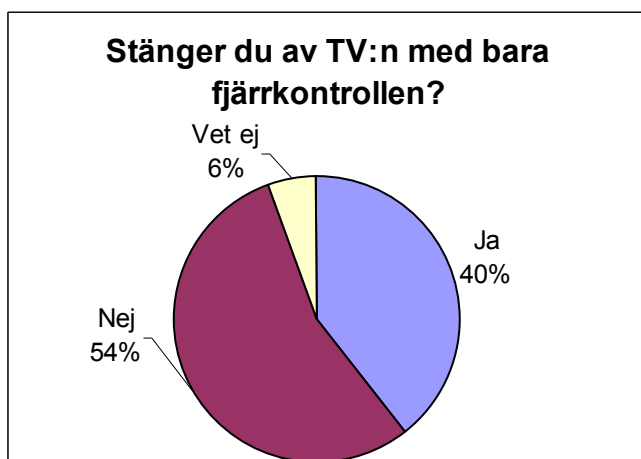
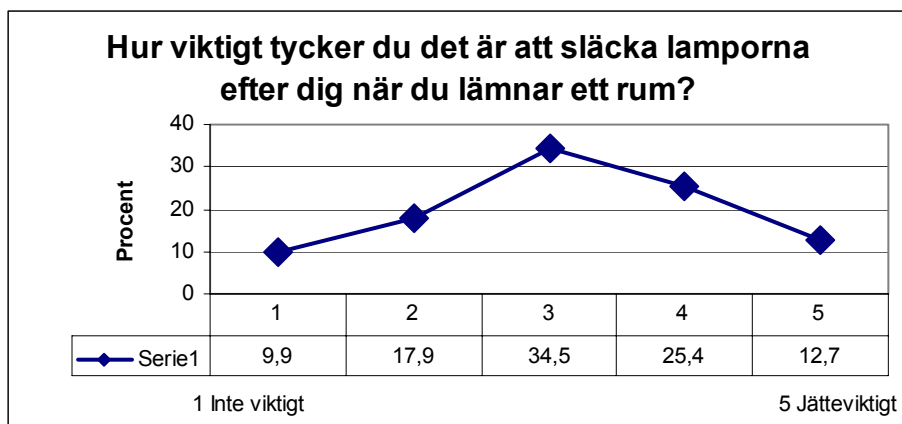
Diagrammet visar medelvärden över hur viktigt eleverna i olika årskurser, jämförelse mellan flickor och pojkar samt personalen tycker det är att spara energi. Inte viktigt värderas med 1 och jätteviktigt 5.

Kommentarer: Diagrammet visar hur viktigheten att spara energi minskar med stigande ålder. Lägst är den hos årskurs 8. Även en viss skillnad mellan könen föreligger.

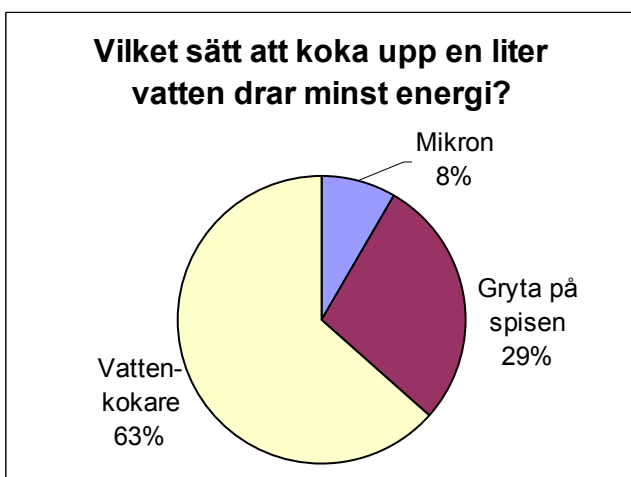

Serie 1 är frågan hur viktigt det är att spara energi för miljöns skull.
Serie 2 är frågan hur viktigt tycker du att det är att du släcker lamporna efter dig.

Kommentarer: Med undantag för årskurs 5 tycker inte eleverna att det är lika viktigt att släcka lamporna efter sig som det är att spara energi för miljöns skull. Ett av det enklaste sätten att spara energi är att släcka lamporna efter sig när man lämnar ett rum.

Kommentar: Tv, video, stereo och batteriladdare (mobil) är elektriska apparater som ofta står på standby. Kostnaderna för Standby i ett hem kan uppgå till ett par hundra kronor om året. Om alla skulle stänga av all hemelektronik istället för ha dem på standby skulle vi spara lika mycket el som hushållselen för 120 000 villor.

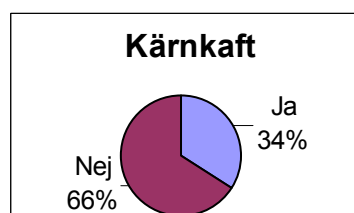
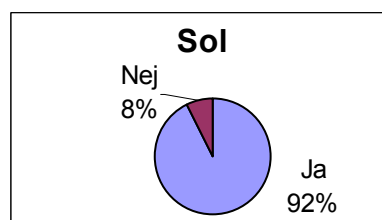
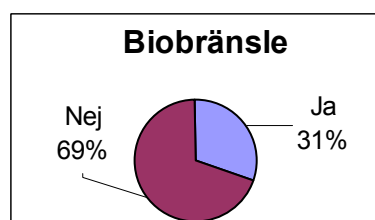
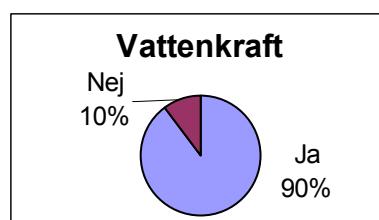
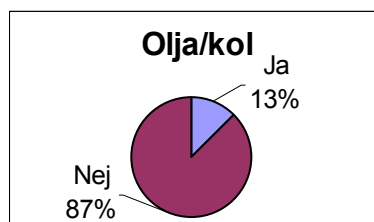
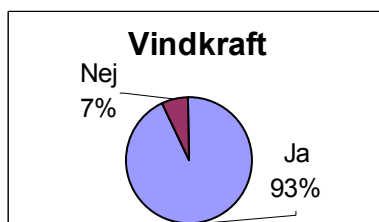

Kommentar: Det mest energisnåla sättet att koka vatten på är med en vattenkokare.

Kommentar: Kostnaden beror vilken typ av uppvärmning man har. Kostnaden vid el blir ca 1000 kronor per år.

Vilken av följande sätt att producera energi på är miljövänligt?

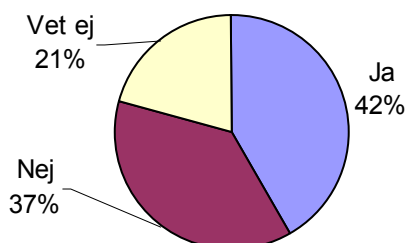

Kommentar: Denna frågan är både en kunskaps- och attitydfråga. Förvånande är att hela 69 procent tyckte att biobränsle inte var ett miljövänligt alternativ.

Fakta om olika energikällor

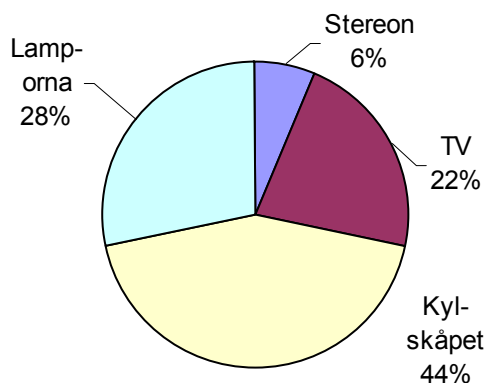
Energikälla	Positivt för miljön	Negativt för miljön	Ekonomi
Vattenkraft	När den väl är byggd är den ren. Ger inga växthusgaser	Dammarna förstör stora områden.	Dyr att bygga, billig att köra
Kärnkraft	Ger inga växthusgaser	Uranbrytning ger mycket gifter. Avfall som måste lagras i hundratusentals år.	Dyr att bygga, billig att köra men dyrt att avveckla pga. avfall.
Solceller	Ger inga utsläpp.		Dyr att bygga men troligen kommer det snart bättre och billigare celler
Vindkraft	Ger inga utsläpp.	Stör landskapet. Kostar mycket energi att bygga.	Dyr att bygga
Olja	Finns inget	Ger koldioxid som är en växthusgas. Brytning och transport ger mycket stora skador på miljön.	Är idag billigt men kommer säker att bli dyrt pga. miljöskador (miljöskatter)
Biobränsle, (metanol, etanol, ved, flis, biogas)	Förnyelsebar, påverkar ej växthuseffekten.	Odling av grödorna kan ge vissa skador på miljön.	Än så länge tämligen dyrt. Kan snabbt bli ett alternativ om skatter på bränslet tas bort.

Bryr du dig lika mycket om miljön på skolan som hemma?

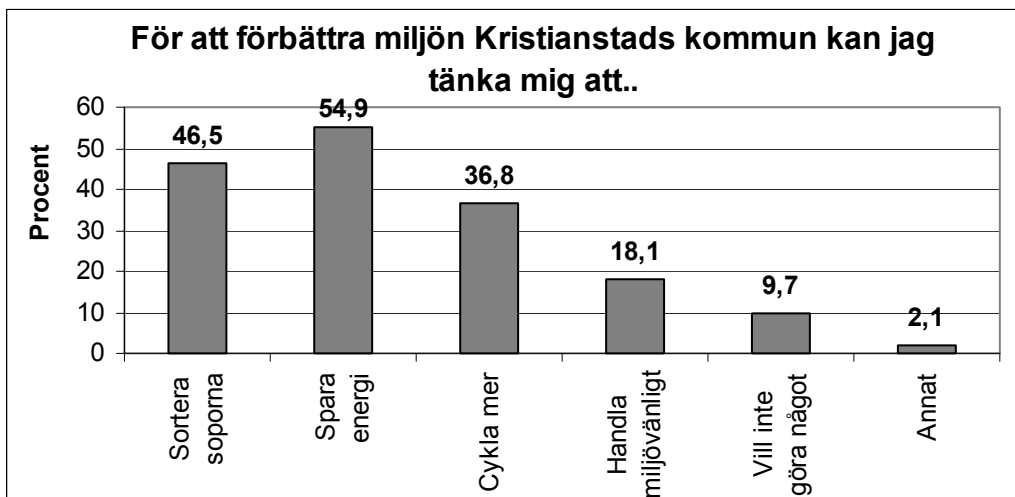
Kommentar: Hur är det egentligen, bryr vi vuxna oss lika mycket om miljön på skolan som hemma. Man brukar säga att barn gör inte som vi säger utan som vi gör.

Vilken av följande apparater förbrukar mest el i hemmet?

Vilken av följande apparater förbrukar mest energi i hemmet?

	Effekt i watt, W	Elförbrukning (kWh) per år samt kostnad	
Stereon	140	50 kWh/år	35 kronor
Tv	140	150 kWh/år	105 kronor
Kylskåp, 10 år gammalt		750 kWh/år	525 kronor
Kylskåp, nytt		250 kWh/år	175 kronor
Lampa, vanlig	60	65 kWh/år	32 kronor
Lampa, lågenergi	11	12 kWh/år	8 kronor

Energispartips från eleverna

- Släcka lampor i rum där inge är i tex toaletter, klassrum 42 st
- Stänga av datorerna när de ej används 14 st
- Sänka temperaturen i klassrummen tex genom bättre styr och reglersystem 5 st
- Stänga av apparater som inte används 5 st
- Minskad sopmängd och sortering av sopor 7 st
- Minska mängden lampor och adventsljusstakar 2 st
- Sätta tätninglistor i fönster och dörrar 21 st
- Byt ut vanliga glödlampor mot lågenergilampor 2 st
- Inga droppande kranar 1 st
- Göra alla miljömedvetna 1 st
- Lärarna får koka kaffe hemma 1 st